Lietas Nr. C31388513
Lietas arhīva Nr. C-1984-14/8

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2014.gada 24.septembrī

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa:
tiesnese E. Stelte-Auziņa,
rakstveida procesā izskatīja civillietu SIA /Nosaukums A/ maza apmēra prasībā pret /pers. A/ par izsniegtā kredīta, procentu par kredīta lietošanu un līgumsoda piedziņu.

Aprakstošā daļa

2013.gada 25.jūnijā SIA /Nosaukums A/ (turpmāk tekstā – prasītāja) cēlusi prasību Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā pret /pers. A/ (turpmāk tekstā – atbildētāja) par izsniegtā kredīta, procentu par kredīta lietošanu un līgumsoda piedziņu.

Prasība pamatota ar Civillikuma 1425., 1587., 1588., 1716., 1720., 1753., 1756., 1764., 1779., 1843., 1934., 1943., 1946.pantu un Civilprocesa likuma 26.p. 1.daļu, 34.p.1.d. b)punktu, 250.^{19} un 250.^{20}pantu.

Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētājas galveno parādu Ls 100,00, procentus Ls 100,00, līgumsodu Ls 100,00, zaudējumus Ls 5,25, kopā Ls 305,25, lūdz piedzīt tiesas izdevumus – valsts nodevu Ls 50,00 un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus Ls 3,30, kā arī atzīt prasītājai tiesības saņemt likumiskos kavējuma procentus 6% gadā no neapmaksātā pamatparāda summas par laiku no lietas izskatīšanas dienas līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai).

Prasības pieteikums tiek pamatots ar Detalizētu prasības summas aprēķinu, 2012.gada 27.janvāra noslēgto Kredīta līgumu Nr.A6B9 4055 67B1 CEB4 396F BD93 9CEE 6D42 ar pielikumiem, 2012.gada 9.marta Maksājuma uzdevumu Nr.4380, 2013.gada 14.jūnija izdruku no prasītājas Klientu profiliem par atbildētāju, 2012.gada 27.janvāra Maksājuma uzdevumu Nr.162 un 2012.gada 16.novembra Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas lēmumu lietā Nr.3-12/7171.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{21}panta noteikumiem, 2013.gada 8.jūlijā atbildētājai nosūtīts prasības pieteikums un noteikts termiņš rakstveida paskaidrojumu iesniegšanai, izskaidrojot atbildētājas tiesības. Atbildētāja rakstveida paskaidrojumus par prasību tiesai nav iesniegusi. Prasības pieteikums nosūtīts uz prasības pieteikumā norādīto atbildētājas dzīvesvietas adresi, kas ir arī viņas deklarētā dzīvesvietas adrese. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21}panta otro daļu, paskaidrojuma neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 250.^{25}panta pirmajai daļai, tiesa atzīst par iespējamu izskatīt prasību rakstveida procesā, jo par celto prasību un par lietas izskatīšanu rakstveida procesā atbildētājai paziņots 2014.gada 5.septembrī, nosūtot tiesas paziņojumu.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus un novērtējusi tos kopsakarā, tiesa atzīst, ka prasība ir apmierināma daļēji.

Civilprocesa likuma 93.panta pirmajā daļā noteikts, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījums vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājai jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Civillikuma 1587.pants paredz, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumu.

Lietā nepastāv strīds par to, ka puses 2012.gada 27.janvārī noslēdza Kredīta līgumu Nr.A6B9 4055 67B1 CEB4 396F BD93 9CEE 6D42 par aizdevuma Ls 100,00 apmērā, kas, saskaņā ar Padomes 1997.gada 17.jūnija Regulu (EK) Nr.1103/97 noteikto maiņas kursu (1*euro* =0.702804 lati), sastāda 142,29 *euro*, piešķiršanu ar aizdevuma atmaksas termiņu 28 dienas – līdz 2012.gada 6.aprīlim. Ar 2012.gada 9.marta Maksājuma uzdevumu Nr.4380 pierādīts, ka prasītāja 2012.gada 9.martā pārskaitīja atbildētājai 142,29 *euro* uz atbildētājas kontu no kura atbildētāja veica reģistrācijas maksājumu 0,01 *euro* apmērā.

Saskaņā ar Civillikuma 1425.pantu, katra saistība jāizpilda pilnā apmērā, un nevienu nevar piespiest apmierināties tikai ar kādas saistības daļas izpildījumu. Saskaņā ar Civillikuma 1512.pantu, pie katra saistību līguma būtības pieder savstarpējs apsolījums un tā pieņemšana no abām pusēm divpusējos līgumos. Lietā nav gūti pierādījumi, ka atbildētāja būtu izpildījusi savas, ar iepriekš minēto līgumu uzņemtās saistības, tādejādi, atbildētājas pamatparāds sastāda 142,29 *euro*.

Civillikuma 1756.pantā ir noteikts, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Puses ar Līguma speciālajiem noteikumiem pielīgušas aizņēmēja pienākumu maksāt prasītājai kredīta procentus 34,15 *euro* (24,00 LVL) apmērā par kredīta pamatsummas lietošanu laika posmā no 2012.gada 9.marta līdz 2012.gada 6.aprīlim.

Atbilstoši Civillikuma 1753.pantam ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu (844.pants) lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu. Saskaņā ar Civillikuma 1757.pantu, nolīgstot procentus, jānoteic to apmērs. Savukārt Civillikuma 1946.panta pirmā daļa noteic, ka procenti par aizdevumu dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai, ja parādnieks pielaidis nokavējumu.

Prasītāja aprēķinājusi likumiskos procentus 142,29 *euro* (100,00 LVL) apmērā par laika periodu no 2012.gada 9.marta līdz

2012.gada 6.aprīlim, norādot, ka par minēto periodu atbildētāja procentu samaksu nav veikusi.

Ņemot vērā Līguma speciālajos noteikumos pielīgto, konstatējams, ka puses bija vienojušās par konkrētu procentu summas – 34,15 *euro*, samaksu par laika periodu no aizdevuma saņemšanas 2012.gada 9.marta līdz 2012.gada 6.aprīlim. Puses nebija vienojušās par procentu apmēru, kāds maksājams pēc 2012.gada 6.aprīļa. Līdz ar to tiesa, atzīst, ka prasība par aizdevuma lietošanas procentu piedziņu ir pamatota daļēji un no atbildētājas ir piedzenami aizdevuma lietošanas procenti par prasītāja norādīto procentu nesamaksas periodu – no 2012.gada 9.marta līdz 2012.gada 6.aprīlim 34,15 *euro* apmērā, bet daļā par līgumisko procentu 108,14 *euro* piedziņu prasība ir noraidāma.

Atbilstoši Civillikuma 1716.pantam, līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Savukārt, Civillikuma 1652.panta 3.punkts noteic, ka parādnieka nokavējums iestājas pats no sevis, kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai ar līgumu.

Lietā nav strīda, ka līgumā noteiktajā termiņā atbildētāja aizdevuma maksājumus nav veikusi, tādējādi pieļaujot nokavējumu, tādēļ viņai, atbilstoši līguma 1.20.punktam, ir pienākums maksāt līgumsodu. Prasītāja līgumsodu ir aprēķinājusi 142,29 *euro* apmērā par laika periodu no 2012.gada 9.marta līdz 2012.gada 6.aprīlim. Tā kā atbildētāja pieļāvusi līgumsaistību nepienācīgu izpildi attiecībā uz maksājumu veikšanu, tiesa atzīst, ka līgumsoda piemērošanai ir konstatējams pamats.

Saskaņā ar Civillikuma 1717.panta otro daļu, līgumsoda apmērs nav ierobežots, tas konkrētajā gadījumā ir ticis ierobežots ar pamatparāda apmēru pušu noslēgtajā līgumā, taču tas neizslēdz līgumsoda apmēra vērtēšanu, ievērojot Civillikuma 1.pantā noteikto labas ticības principu, samērīguma principu. Uz šādu tiesas pienākumu norādīts judikatūrā, un konkrēti – Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2008.gada 14.maija spriedumā lietā Nr. SKC-212/2008. Judikatūrā atzīts, ka jautājums par līgumsoda apmēru izlemjams tiesas ieskatā saskaņā ar Civillikuma 5. pantā noteikto taisnības apziņu un vispārējiem tiesību principiem (skat. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2008.gada 14.maija spriedumā lietā Nr.SKC-212/2008, 2009. gada 20. maija spriedumu lietā Nr. SKC- 161/2009). Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāts 2008. gada 14. maija spriedumā lietā Nr.SKC-3212, arī 2011.gada 12.janvāra spriedumā lietā Nr.SKC-25/2011, atzinis, ka līgumsodam ir akcesoras saistības raksturs un, neraugoties uz Civillikuma 1587.panta kategorismu, arī tā piemērošanai var būt izņēmumi (..). Gadījumos, kad no lietas apstākļiem secināms, līgumsods pēc tā apmēra, salīdzinot ar iespējamiem pārkāpuma izraisītajiem zaudējumiem, veic galvenokārt sodīšanas funkciju, tā piemērošana vērtējama atbilstoši vispārējiem sodīšanas rakstura tiesisko līdzekļu piemērošanas principiem, tostarp soda samērīguma un taisnīguma principiem.

Izvērtējot līgumsoda samērīgumu, tiesa atzīst, ka līgumsodam konkrētajā gadījumā ir izteikti sodošs, nevis zaudējumu atlīdzinošs raksturs. Tiesa atzīst, ka līgumsods šādā apmērā nav samērīgs un ir pamats tā samazināšanai līdz tiesas ieskatā saprātīgam apmēram.

Turklāt judikatūrā kā kritērijs līgumsoda apmēra vērtēšanai norādīta kreditora kavēšanās celt prasību, tā veicinot līgumsoda pieaugumu (skat. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 8.decembra lēmums lietā Nr. SPC-259/2010, Latvijas Augstākās tiesas Senāta 2011.gada 9.novembra lēmums lietā Nr.SPC-63/2011). Konkrētajā gadījumā saistības izpildes nokavējums iestājies no 2012.gada 7.aprīļa. No lietas materiāliem redzams, ka prasība par parāda un līgumsoda piedziņu tiesā celta 2013.gada 25.jūnijā, kā rezultātā līgumsods ir aprēķināts par vairāk kā gada nokavējumu. Tiesa atzīst, ka, lai arī līgumsoda mērķis ir sodīt saistības pārkāpēju, līgumsods nevar būt nesamērīgs un netaisnīgs un nevar kļūt par otras puses peļņas avotu.

Tiesa atzīst, ka atbildētāja nav rīkojusies labā ticībā, jo saistības nepildīja, parāds nav atmaksāts, atbildētāja nav norādījusi uz tādu apstākļu pastāvēšanu, kas liecinātu, ka atbildētāja nav pieļāvusi nokavējumu vai būtu atsvabināms no neizdevīgām nokavējuma sekām, saskaņā ar Civillikuma 1656.pantu vai 1657.pantu. Tiesa atzīst, ka nav pamata atbrīvot atbildētāju no pienākuma ciest līgumsodu vispār, jo tādā gadījumā atbildētāja netiktu motivēta nokārtot savas saistības atbilstoši līguma noteikumiem un netiktu ievērotas prasītājas tiesības saņemt atlīdzinājumu par samaksas kavējumu un tiktu pārkāpts pušu līdztiesības princips par labu atbildētājai.

Tiesa atzīst, ka līgumsods piedzenams 10 % apmērā no galvenās parāda summas, līdz ar to prasījums par līgumsoda piedziņu ir apmierināms daļēji un atbilstoši prasītāja iesniegtajam aprēķinam piedzenams līgumsods 10 % no galvenā parāda summas, tas ir, 14,23 *euro* apmērā, noraidot prasību daļā par līgumsoda 128,06 *euro* apmērā piedziņu.

Prasītāja lūdz piedzīt zaudējumus 7,47 *euro* apmērā, ko sastāda ar brīdinājuma izsniegšanu atbildētājai saistītie izdevumi, kas radušies sakarā ar pieteikuma par saistību piespiedu izpildi brīdinājuma kārtībā iesniegšanu tiesā pret atbildētāju. Pieteikums ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļas tiesneses 2012.gada 16.novembra lēmumu atstāts bez izskatīšanas.

No Civilprocesa likuma 33.panta izriet, ka ar brīdinājuma izsniegšanu parādniekam saistītie izdevumi ir tiesāšanās izdevumi. Likumdevējs īpaši ir paredzējis gadījumus, kad tie var tikt atlīdzināti, tādēļ tie nevar tikt uzskatīti par zaudējumiem Civillikuma 1779.panta izpratnē un nav piedzenami no atbildētājas prasītājas labā.

Civilprocesa likuma 195.pants nosaka, ka, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā cita starpā norāda prasītājas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru. Atbilstoši Civillikuma 1763.panta 1.punktam nosakāms, ka procentu pieaugums apstājas, kad nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis aizdevuma summas lielumu. Civillikuma 1765.panta ceturtā daļa nosaka, ka procenti aprēķināmi tikai no paša kapitāla. Bet, ja noliktajā termiņā nesamaksā procentus vismaz par gadu, tad pēc kreditora pieprasījuma par viņam pienākošos procentu summu aprēķina likumiskos procentus par minēto termiņu. Tiesa atzīst, ka nosakāmas prasītāja tiesības par laiku līdz tiesas sprieduma izpildei, saņemt no atbildētāja likumiskos 6% (sešus procentus) gadā no parāda pamatparāda summas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, apmierinot prasību, no atbildētājas par labu prasītājam piespriež tā samaksātos tiesas izdevumus proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram (..).

Tiesas apmierināto prasījumu apmērs šajā lietā ir 190,67 *euro* (142,29 *euro* + 34,15 *euro* + 14,23 *euro* = 190,67 *euro*) līdz ar to, atbilstoši Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta „a" apakšpunktam un 35.panta pirmās daļas 1.punktam, no atbildētājas par labu prasītājai piedzenama pēdējās samaksātā valsts nodeva par prasību 71,14 *euro*. Tāpat no atbildētājas par labu prasītājai piedzenami tās samaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 *euro* (par prasības pieteikuma noraksta un tiesas paziņojumu piegādāšanu un izsniegšanu). Tādējādi kopā no atbildētājas par labu prasītājai piedzenami tiesas izdevumi 75,84 *euro*.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kurus nesedz prasītājas iemaksa 0,86 *euro* apmērā piedzenami no atbildētājas valsts labā.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1]pantam, atbildētājam nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš – desmit dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8.pantu, 41.pantu, 92.-97.pantu, 189.-193.pantu, 195.pantu, 204.[1] pantu, 250.[25] panta pirmo daļu, tiesa

n o s p r i e d a:

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu SIA /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, galveno parādu 142,29 *euro* (Ls 100,00), līgumiskos procentus 34,15 *euro* (Ls 24,00), līgumsodu 14,23 *euro* (Ls 10,00) un tiesas izdevumus 75,84 *euro* (Ls 53,30), kopā piedzīt 266,51 *euro* (divi simti sešdesmit seši *euro* un 51 cents) (Ls 187,30 – viens simts astoņdesmit septiņi lati un 30 santīmi), nosakot, ka piedzītie naudas līdzekļi samaksājami SIA /Nosaukums A/ kontā Nr.LV41HABA0551021740568, AS „Swedbank".

Atzīt SIA /Nosaukums A/, reģistrācijas Nr./reģistrācijas numurs/, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt no atbildētājas likumiskos sešus procentus gadā no kredīta pamatsummas, bet nepārsniedzot tās apmēru.

Prasību daļā par līgumisko procentu 108,14 *euro* (Ls 76,00) apmērā, līgumsoda 128,06 *euro* (Ls 90,00) apmērā un zaudējumu 7,41 *euro* (Ls 5,25) apmērā piedziņu noraidīt.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 0,86 *euro* (86 centus), kas iemaksājami Tiesu administrācijas kontā Nr.LV51TREL2190458019000, saņēmēja iestāde: Valsts kase, saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316.

Noteikt sprieduma labprātīgas izpildes termiņu 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas. Dokuments, kas apliecina ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu valsts labā iesniedzams Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesas kancelejā.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesai 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas – 2014.gada 24.septembra, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese /personiskais paraksts/ E. Stelte - Auziņa